

Funded by the
European Union

ZPRÁVA Z MOBILITY Č. 4

ŠKOLA: ZŠ BRNO, HERČÍKOVA 19, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

AKREDITACE: 2022-01-CZ01-KA120-SCH-000104905

PROJEKT: 2023-1-CZ01-KA121-SCH-000123657

TYP MOBILITY: KURZ DĚJEPIS – LARNACA, KYPR

TERMÍN KONÁNÍ: 10. 7. – 15. 7. 2023

ÚČASTNÍK: MGR. PAVLA POSPÍŠILOVÁ

Ve dnech 10.-15. července 2023 jsem se zúčastnila spolu s paní učitelkou Havelkovou kurzu pro učitele dějepisu s názvem „Mythology, a new narrative in a common storytelling“. Kurz probíhal ve druhém největším kyperském městě Larnace. Učím dějepis a anglický jazyk na II. stupni ZŠ. S kolegyní jsme obě dějepisárky a během uplynulého školního roku jsme se zabývaly zajímavými metodami při výuce starověku v 6. třídách. Od kurzu jsme tedy očekávaly nejen prohloubení znalostí z dob antiky, ale také představení nových metod ve výuce dějepisu.

Organizátoři kurzu – společnost Learn To Teach – měli vše metodicky velmi dobře připravené. Používají platformu Moodle, kde se všichni účastníci mohli již před zahájením seznámit s materiály, se kterými se v průběhu kurzu pracovalo. Texty se týkaly nejen staré řecké mytologie, ale také historie Kypru od pravěku po současnost se zvláštním zřetelem na místa, ke kterým se výuka vztahovala.

Kurzu se zúčastnili vyučující z Lotyšska, Řecka a Španělska, celkem 7 učitelů. Měly jsme tak jedinečnou příležitost dozvědět se více o fungování školních vzdělávacích systémů a práci učitele v jednotlivých zemích.

Program kurzu byl velmi nabitý. Kypr, díky své geopolitické poloze, prošel mnoha významnými vlivy a ze všech období se přes neřízený vývoz památek na konci 19. století dochovalo obrovské množství artefaktů. Některá místní naleziště ještě stále nejsou plně odkryta, a tak tvoří výjimečnou archeologickou rezervaci pro budoucí studium. Konkrétně by se toto mohlo říct o lokalitě Choirokoitia, kde se nacházejí pozůstatky neolitického osídlení, obývaného od 7. do 4. tisíciletí před našim letopočtem. Toto archeologické naleziště je jedním z nejdůležitějších prehistorických míst ve východním Středomoří a od roku 1998 je zapsáno na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Dalším historicky významným místem, které jsme měly možnost navštívit, je archeologické naleziště Kourion. Zatímco ve zmíněné Choirokoitii jsme si mohly živě představit podmínky k životu lidí v neolitu (stavební metody, materiály, domácí předměty), zde v Kourionu na nás čekaly pozůstatky hned několika období a kulturních vlivů. Starověký

Funded by the
European Union

Kourion byl založen ve 12. století před naším letopočtem - v pozdní době bronzové, ale svůj největší rozkvět zažilo toto městské království v období římském. Z antických památek nás nejvíce zaujal nádherný amfiteátr, postavený Řeky a později rozšířený Římany (vejde se sem až 3000 diváků), dodnes využívaný pro hudební a divadelní představení.

Poblíž divadla se nachází Eustoliův dům – původně soukromá římská vila přestavěná na centrum rekreace pro veřejnost, k němuž v raně byzantské době přibyly ještě lázně. Jsou zde k vidění nádherné mozaiky. Celá rozsáhlá archeologická lokalita je taktéž součástí světového dědictví UNESCO.

Jelikož jedním z témat kurzu byla mytologie, organizátoři nás vzali do zátoky Petra tou Romiou, kde se podle legendy zrodila bohyně krásy a lásky Afrodita. Toto mystické místo (česky Římanova skála) nedaleko města Pafos má jedinečnou atmosféru.

Po návštěvě 3 zmiňovaných míst jsme si uvědomily, jak starověký Kypr představoval jednu z kolébek evropské civilizace. Jeho význam neupadal ani ve středověku. Výhodou byla jeho poloha (jednalo se o významnou obchodní křižovátku), zároveň však vždy představoval rozpor mezi islámskou a křesťanskou tradicí. Národy, které si v této době Kypr podmanily, byli Byzantinci a Arabové. Od konce 12. století patřil ostrov Francké říši (po třetí křížové výpravě), později benátské republice (do roku 1571).

Na dlouhá 3 století Italy vystřídali Osmané a nakonec byl Kypr ještě téměř 100 let britskou kolonií. Upomínkou na toto období je fakt, že Kypr je jednou ze 4 zemí, kde se v Evropě jezdí vlevo.

Moderní dějiny Kypru nám byly představeny při komentovaných prohlídkách Larnaky a především v průběhu výletu do hlavního města Nicosie. Zde jsme s kolegyní velmi silně pocítily rozdělení kyperského ostrova na 2 státy, protože tzv. nárazníková zóna prochází přímo přes hlavní město. Nepřátelství mezi řeckými a tureckými Kypřany vyvrcholilo v roce 1974 (pouhých 14 let po vyhlášení samostatného státu), kdy Turecko vojensky vpadlo do země a ostrov již neopustili. Kypr je od té doby rozdělen na 2 části a v Nicosii jsme mohly vidět ostnaté dráty nárazníkové zóny, ozbrojené vojáky hlídající hranici, budovy poničené střelbou a seznamy lidí, kteří při vojenském zásahu zemřeli, nebo jsou dosud nezvěstní. V roce 1983 turecká vláda vyhlásila tzv. Severokyperskou tureckou republiku. Uznává ji ale pouze jeden stát na světě – Turecko.

Funded by the
European Union

Cílem kurzu ale nebylo pouze navštěvovat historicky významná místa. Strávily jsme také 2 dny v muzeích, kde jsme se kromě studia artefaktů ze všech období Kypru (neolitu, chalkolitu, doby bronzové, geometrického a archaického období, klasického a helénistického období, doby římské a byzantské, z období franckého a benátského, osmanského a britského) naučily techniky práce se žáky v muzeích: děti si vystavované předměty pouze neprohliží, ale řeší zadané úkoly. Mohou také vytvářet příběhy lidí na základě nalezení jejich kosterních pozůstatků. Cílem této metody je lépe porozumět historickým událostem a lidem prostřednictvím osobního spojení. Vytvoření živého a autentického příběhu postavy umožňuje žákům vcítit se do života doby, ve které dotyčná osoba žila. Klíčové dovednosti, které žáci uplatní, jsou historická empatie, mezipředmětové vztahy (historie a tvůrčí psaní, práce s různými druhy informací), výzkum historického kontextu, kritické myšlení a rozvoj sociálních dovedností (pracují ve skupinách).

V průběhu kurzu jsme se zúčastnily 7 workshopů. Velmi zajímavé byly ty, kdy jsme s ostatními účastníky diskutovaly o významu mytologie a legend při tvorbě národní identity, historického uvědomění a kritického myšlení. Jednotliví účastníci se podělili o své národní legendy, co pro ně znamenají a jak s nimi pracují ve výuce.

Některé workshopy byly velmi praktické. V keramické dílně jsme se dověděly, jak

funguje Pythagorův pohár, a také jsme měly možnost si vyzkoušet práci s místní keramickou hlinou. Pro rekonstrukci minulých kultur a společností na Kypru je keramika velmi důležitým pramenem.

Pokud bychom však měly vypíchnout nejpřínosnější workshop kurzu, byl to rozhodně ten divadelní ve vesnici Pera Oreinis. Univerzitní pedagožka Dr. Nadia Tomasidou nám ukázala, jak je možné pomocí divadelních technik učit staré řecké báje a pověsti. Žáci je pomocí vizuálního a zážitkového učení nejen prožijí, ale emocionálním propojením si je i lépe zapamatují. Při tomto praktickém workshopu jsme pracovaly s legendou o Minotaurovi. Jednotlivé výstupy (bylo potřeba vcítit se do postav) střídaly diskuse (hodnotily se jejich činy). Příběh získal nový rozměr a uvědomily jsme si, že i hrdinové měli stejné pocity a vlastnosti jako máme my. Divadelní techniky představené paní doktorkou Tomasidou byly opravdu velmi zajímavé.

V posledním workshopu jsme se už na vlastním projektu samy snažily uplatnit všechny metody, které jsme se na kurzu naučily. Připravily jsme výukovou hodinu, která využívá metodiku dramatické výchovy na téma Úvod do řecké mytologie – pověst o stvoření lidí.

Už se těšíme, až nabyté znalosti předáme svým žákům. ☺

V Brně dne 25. 9. 2023

.....

Mgr. Pavla Pospíšilová